

INITIATIEFVOORSTEL

Onderwerp: Het vaststellen van (ruimtelijke) normen betreffende plaatsing voor windturbines op gronden van de gemeente Goirle

Aan de voorzitter en leden van de gemeenteraad,

1. Inleiding

Op 21 december 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met de Nota Zienswijzen Omgevingsvisie Goirle, waarmee in de gewijzigde Omgevingsvisie Goirle, is vastgelegd dat het Goirlese deel van “Gebied de Baars”, waar grootschalige energie-opwek kan worden plaatsvinden, begint op een afstand van minimaal 500m1 vanaf de grens van het bestaand stedelijk gebied van de gemeente Goirle en doorloopt tot de buurgemeentegrenzen.

Medio 2025 blijkt, mede op basis van ingediende zienswijzen op de gepubliceerde Notitie Reikwijdte en Detail (hierna: NRD), dat een meerderheid van de gemeenteraad van Goirle van mening is dat deze afstandsnorm inmiddels achterhaald is.

Om ervoor te zorgen dat de gezondheid en leefbaarheid van de inwoners van Goirle in voldoende mate wordt beschermd, is een meerderheid van de gemeenteraad van Goirle van mening dat dit middels navolgende kaders, voor aanvang van de OER, in de Omgevingsvisie Goirle dan wel op andere wijze, dient te worden geborgd:

- Een afstand van windturbines tot gevoelige bestemmingen (o.a. woningen) van tenminste 1.000 m1;
- Een afstand van windturbines tot de Beekse Bergen van tenminste 800 m1
- Een maximale tiphoogte voor windturbines van 150 m1.

De bescherming van onze eigen inwoners is een gemeentelijke verantwoordelijkheid en niet van het samenwerkingsverband met de gemeenten Tilburg, Hilvarenbeek en Oisterwijk. Om die reden dient dit te worden geborgd via het eigen wetgevingsinstrumentarium en beleid. Vandaar dat bovengenoemde kaders dienen te worden vastgelegd in de gemeentelijke omgevingsvisie, en indien van toepassing in de omgevingswet met behulp van onderliggend raadsbesluit. Op deze manier wordt geborgd dat de OER niet leidt tot een voor Goirle onwenselijke voorkeursvariant.

Hoewel de NRD niet het juiste ‘instrument’ is voor het borgen van dergelijke kaders, heeft een aantal politieke partijen dit afgelopen zomer toch getracht. Niet het juiste instrument, omdat zoals gezegd de bescherming van onze eigen inwoners een gemeentelijke verantwoordelijkheid is (en niet van het samenwerkingsverband). Kijkend naar de Nota van Antwoord wordt hierin ook aangegeven dat de beoogde randvoorwaarden zoals afstandsnormen niet dienen te worden geborgd via de NRD. Kortom, ook zij onderschrijven dat – in geval de gemeenteraad deze randvoorwaarden wenst – zij dit dient te borgen in een raadsbesluit.

2. Probleemstelling

Indien de gemeenteraad de genoemde kaders (uitgebreid toegelicht onder punt 3 van dit document) nu niet borgt, dan is het mogelijk dat er een voorkeursvariant ontstaat (als uitkomst van de OER) waarbij de beoogde kaders van de gemeenteraad niet worden gerespecteerd.

Op het moment dat de gemeenteraad na afloop van de OER alsnog de beoogde kaders vaststelt, is het onduidelijk of dit juridisch nog mogelijk is en daarnaast of daarmee niet alleen de vertrouwensrelatie met de samenwerkende gemeente wordt geschaad maar dat mogelijk ook kan leiden tot claims van partijen. Kortom, belangrijk is dat wij als gemeente de juiste kaders aan de voorkant van het proces stellen en niet tijdens of na afloop.

Beoogde maatschappelijke effecten

Het deugdelijk borgen van de randvoorwaarden aan de voorkant van het proces, draagt verder bij aan:

- Vertrouwen van inwoners en belanghebbenden. Door nu regie te nemen, laat de gemeenteraad zien dat zorgen serieus worden genomen en dat zij haar kaderstellende rol actief invult. Hiermee wordt mogelijk vertraging voorkomen in de toekomst als gevolg van eventuele juridische procedures door belanghebbenden;
- Door nu actief regie te nemen, wordt geborgd dat de belangen van de gemeente Goirle en haar inwoners niet ondersneeuwen in een bredere afweging t.a.v. de voorkeursvariant die, samen met de samenwerkende gemeenten Tilburg, Oisterwijk en Hilvarenbeek, wordt gemaakt.

3. Wijze van aanpak/oplossingsrichting

In de Omgevingsvisie Goirle dient vastgelegd te worden dat moet gelden:

- **Een afstand van windturbines tot gevoelige bestemmingen (o.a. woningen) van tenminste 1.000 m1;**

Onderbouwing

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de GGD adviseren een maximale geluidsbelasting van 45 dB L_{den} voor windturbines bij gevoelige bestemmingen. Uit onderzoek van TNO (2008) blijkt echter dat bij deze waarde nog altijd 13% van de mensen buitenshuis en 5% binnenshuis ernstig gehinderd wordt. Een meerderheid van de gemeenteraad heeft aangegeven dat dit onvoldoende bescherming biedt. Om de inwoners effectief te beschermen tegen geluidshinder dient een minimale afstand van 1000m1 tussen windturbines en gevoelige objecten aangenomen te worden. Afgeleid van een strengere geluidsnorm van maximaal 42 dB L_{den} (en 36dB L_{night}). Dit vormt, voor een meerderheid van de gemeenteraad, een realistische balans tussen klimaatambitie en gezondheidsbescherming.

Volgens hetzelfde TNO onderzoek leidt namelijk een geluidsbelasting van 42 dB L_{den} tot een aanzienlijke afname van hinder: 7% buitenshuis en 2,5% binnenshuis. Voor de nachtelijke uren geldt een verhoogd risico op hinder vanwege lagere achtergrondgeluidniveaus.

- **Een afstand van windturbines tot Libéma Beekse Bergen van tenminste 800 m1 (op grondgebied van Goirle);**

Onderbouwing

Binnen het plangebied bevindt zich een van de belangrijkste economische en recreatieve dragers van de regio: Safaripark en Speelland De Beekse Bergen, gelegen in het hart van het plangebied in de gemeente Hilvarenbeek. Het park trekt jaarlijks ruim een miljoen bezoekers en speelt een sleutelrol in werkgelegenheid, toerisme en regionale uitstraling.

De positionering van het park is sterk afhankelijk van de totaalbeleving: rust, natuur, landschap en visuele openheid zijn essentiële kernwaarden. Windturbines in de nabijheid tasten deze waarden aan, zo blijkt uit onderzoek. De exploitant prevaleert daarom een afstandsnorm van minimaal 800 meter tot windturbines. Een meerderheid van de gemeenteraad acht het daarom wenselijk om deze afstand te respecteren om te voorkomen dat het park zowel op economisch als landschappelijk vlak schade wordt toegebracht.

- **Een maximale tiphoogte van 150 m1 geldt als uitgangspunt voor landschappelijke inpassing voor het Goirlese deel van Gebied de Baars;**

Onderbouwing

Deze hoogte is verenigbaar met het kleinschalige, open landschap van ons dorp en zorgt ervoor dat turbines niet visueel dominant aanwezig zijn in het blikveld van inwoners en recreanten.

Daarnaast geldt dat de visuele impact van windturbines aantoonbare invloed heeft op de leefkwaliteit. Onderzoek wijst uit dat zichtbare windturbines gevoelens van stress, irritatie en verminderde tevredenheid over de woonomgeving kunnen veroorzaken. De GGD en de Lokale Referentiegroep onderstrepen het belang van visuele rust, herkenbare schaalverhoudingen en het behoud van open zichtlijnen in het landschap. Dit geldt in het bijzonder voor het overgangsgebied tussen de dorpsrand van Goirle en het open buitengebied in het plangebied.

4. Financiële gevolgen, dekking en risico's

Dit besluit heeft geen significante financiële consequenties. Na vaststelling van deze normen zijn nog voldoende mogelijkheden voor het plaatsen van windturbine(s), zo blijkt o.a. uit de gepresenteerde 'RRL' (Roozen Van Hoppe, Reylink Groep, Libéma) variant.

5. Overige effecten

Relevante effecten zijn reeds genoemd in dit voorstel.

6. Planning

Het proces dat het college met de samenwerkende gemeenten voor ogen heeft blijft met dit besluit gerespecteerd en heeft geen significant effect op de voortgang. In februari '26 wordt gestart met de OER.

7. Communicatie

College dient binnen redelijke termijn de samenwerkende gemeenten en belanghebbende partijen op de hoogte te brengen.

Naam indiener(s)

Niels Verschuuren (VVD), Nancy van Iersel (Gezond Verstand), Arno de Laat (Arbeiderspartij)

Ondertekening indieners

Ontwerp raadsbesluit

De raad der gemeente Goirle;

Gelezen het voorstel van Niels Verschuuren (VVD), Nancy van Iersel (Gezond Verstand), Arno de Laat (Arbeiderspartij)

BESLUIT:

1. De volgende normen vast te stellen voor nieuw te plaatsen windturbines in en nabij onze gemeente:

- *Een afstand van windturbines tot gevoelige bestemmingen (o.a. woningen) van tenminste 1.000 m1;*
- *Een afstand van windturbines tot de Beekse Bergen van tenminste 800 m1*
- *Een maximale tiphoogte voor windturbines van 150 m1.*

En daarbij te bepalen dat:

2. deze normen in acht genomen dienen te worden bij toekomstig te nemen raads- en college besluiten inzake de fysieke leefomgeving, waaronder over de Omgevingsvisie, (toekomstige wijzigingen van) het Omgevingsplan, Omgevingswet en omgevingsvergunningen, alsmede bij de voorbereiding van dergelijke besluiten, waaronder een Omgevings Effect Rapportage;

3. Dat advies van de gemeenteraad zoals bedoeld in art 16.15a onder b Ow is vereist voor omgevingsvergunningen voor windturbines.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 9 december 2025.